SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 48/08-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. februára 2008 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Ľudmily Gajdošíkovej a Juraja Horvátha o sťažnosti V. B., B., a D. S., B., zastúpených advokátom JUDr. J. F., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Senica v konaní vedenom pod sp. zn. D 250/89 takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti PhDr. V. B. a D. S. n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. januára 2008 doručená sťažnosť Viery Bartkovej a Dariny Streckovej (ďalej aj „sťažovateľky“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Senica (ďalej len „okresný súd“) v dedičskom konaní vedenom pod sp. zn. D 250/89.

Sťažovateľky uviedli, že sú dedičkami po Ľ. H., ktorý zomrel v T. Dedičské konanie bolo vedené Štátnym notárstvom v Trnave, neskôr bola vec na podnet matky sťažovateliek z dôvodu prieťahov v konaní pridelená Štátnemu notárstvu v S.. Prvé pojednávanie sa uskutočnilo 21. apríla 1989, na ktorom bol oboznámený závet poručiteľa. Matka sťažovateliek napadla závet 4. mája 1989 žalobou o určenie neplatnosti, ktorú 16. marca 1993 zobrala späť. Medzitým 27. februára 1990 zomrela manželka poručiteľa A. H. a dedičské konanie po nej bolo vedené Okresným súdom T. pod sp. zn. D 638/90. Aj v tomto konaní dochádzalo k zbytočným prieťahom a vec bola na základe sťažnosti matky sťažovateliek pridelená inej notárke, ktorá stanovila okruh dedičov a prerokovala závet poručiteľky 10. mája 2004. V dedičskom konaní po poručiteľovi Ľ. H. však poverená notárka naďalej nekonala. Preto sťažovateľka V. B. podala 9. marca 2007 žiadosť o zmenu súdneho komisára a predseda okresného súdu rozhodnutím z 12. marca 2007 poveril úkonmi v konaní o dedičstve JUDr. J. K., notára so sídlom v S.. Podľa tvrdenia sťažovateliek tento súdny komisár nevykonal vo veci žiadne procesné úkony.

Sťažovateľky preto navrhujú, aby ústavný súd rozhodol v ich veci týmto nálezom:

„1. Základné právo V. B. rod. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu S. v konaní vedenom pod sp. zn. D 250/89 porušené bolo.

2. Základné právo D. S. rod. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu S. v konaní vedenom pod sp. zn. D 250/89 porušené bolo.

3. Okresnému súdu S. prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. D 250/89 konal bez zbytočných prieťahov.

4. V. B. rod. K. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 190.000,- Sk (slovom stodeväťdesiattisíc slovenských korún), ktoré je jej Okresný súd S. povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. D. S. rod. K. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 190.000,- Sk (slovom stodeväťdesiattisíc slovenských korún), ktoré je jej Okresný súd . povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Okresný súd S. je povinný uhradiť V. B. a D. S. trovy konania, tak ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu, na účet ich právneho zástupcu JUDr. J. F., č.: ... vedený vo VÚB, a. s. – B. a to do troch dní od právoplatnosti tohto nálezu."

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 48/08-13 z 31. januára 2008 ju prijal na ďalšie konanie. Na výzvu ústavného súdu účastníci konania oznámili, že súhlasia s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania. Preto ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde") upustil od ústneho pojednávania, ktoré vzhľadom na charakter konania nemohlo prispieť k ďalšiemu objasneniu veci.

Predsedníčka okresného súdu vo vyjadrení k sťažnosti uviedla, že uznesením zo 7. januára 2008 bolo konanie v dedičskej veci zastavené a uznesenie nadobudlo právoplatnosť 25. januára 2008.

Zo súdneho spisu sp. zn. D 250/89 ústavný súd zistil, že uznesením zo 7. januára 2008 okresný súd zastavil dedičské konanie po Ľ. H., pretože poručiteľ zanechal iba majetok v nepatrnej hodnote, ktorý bol vydaný tomu, kto sa postaral o pohreb.

II.

Sťažovateľky sa svojou sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov .... a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo,

verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom .

Podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (m. m. I. ÚS 89/02, I. ÚS 47/03, IV. ÚS 59/03, IV. ÚS 205/03).

Ústavný súd pri rozhodovaní vychádzal zo svojej doterajšej judikatúry, podľa ktorej ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a čl. 6 ods. 1 dohovoru) len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany k namietanému porušovaniu základného práva ešte dochádza alebo porušenie v tom čase ešte trvá (napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 61/03, I. ÚS 16/04).

Okresný súd zastavil konanie vo veci vedenej pod sp. zn. D 250/89 uznesením zo 7. januára 2008, proti ktorému nie je prípustné odvolanie. Sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 18. januára 2008, na poštovú prepravu bola podaná 16. januára 2008. Sťažovateľky namietajú prieťahy postupom okresného súdu v dedičskom konaní, o zastavení ktorého rozhodol okresný súd ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. Týmto rozhodnutím sa dedičské konanie končí. Z uvedeného vyplýva, že okresný súd v čase podania sťažnosti ústavnému súdu už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania, prípadne prieťahy v ňom, a teda nemohol ani porušovať sťažovateľkami označené práva.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľkám v zmysle čl. 127 ods. 3 ústavy je podmienené vyhovením sťažnosti vo veci samej (vyslovením porušenia základných práv alebo slobôd zaručených v ústave alebo v kvalifikovanej medzinárodnej zmluve).

O uložení povinnosti účastníkovi konania uhradiť trovy konania inému účastníkovi ústavný súd rozhoduje podľa výsledku konania v prípade, že sťažnosť bola dôvodná (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde), teda ak ústavný súd vyslovil porušenie základných práv alebo slobôd sťažovateľov zaručených v ústave alebo v kvalifikovanej medzinárodnej zmluve.

Keďže v uvedenom prípade ústavný súd sťažnosti sťažovateliek nevyhovel, návrhmi sťažovateliek na priznanie finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania sa ústavný súd pri svojom rozhodovaní už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. februára 2008